

Wykroczyć poza teraźniejszość

Ksawery Kaliski, Irma Kozina, Marek Kuś

Dokumentacja złożona do konkursu
na kuratorski projekt wystawy w Pawilonie Polskim
na 61. Międzynarodowej Wystawie Sztuki
w Wenecji w 2026 r. (fragment)

**61. Międzynarodowa
Wystawa Sztuki
w Wenecji 2026**

**projekt wystawy
Pawilon Polski**

28WEQ85GDB

Wykroczyć poza teraźniejszość

KONCEPCJA

Punktem wyjścia do opracowania koncepcji wystawy prezentowanej w Pawilonie Polskim podczas 61. Biennale Sztuki w Wenecji stały się słowa zaczerpnięte z idei Koyo Kouoh (1967-2025) *„Sztuka jest przestrzenią naszego umysłu, co więcej, jest powolną przestrzenią. Idea powolności, długowieczności, nie odpowiada gwałtownym i odruchowym reakcjom, jakie często narzucają nam bieżące wydarzenia. Jestem bardzo przywiązana do tej powolności, do idei, że możemy poświęcić czas na głęboką refleksję. I uważam, że warto powrócić do tego fundamentu.”*

Projekt **Wykroczyć poza teraźniejszość** proponuje odniesienie się do tego cytatu na kilku płaszczyznach. Jego tytuł sugeruje zerwanie z krótkowzrocznością temporalną, w której człowiek żyje jedynie dniem dzisiejszym i podjęcie próby poszerzenia horyzontu czasowego poprzez kontemplację sztuki. Temu celowi ma służyć instalacja nowomediałna typu *site-specific*, złożona z dwóch ideowo ze sobą powiązanych części. Matrycą długowieczności i nośnikiem idei ciągłości cywilizacyjnej są w niej alegoryczne wyobrażenia modułu człowieka w przestrzeni, kreowane od ponad 30 lat przez posługującego się ołówkiem współczesnego artystę Marka Kusia. Ten lakoniczny znak, zwielokrotniony, sugeruje połączony wysiłek wielu milionów ludzkich pokoleń, uczestniczących w procesie ustawicznego tworzenia (*creatio continua*), którego efektem są wiedza, kultura materialna, wyobrażenia metafizyczne i myśl filozoficzna – stymulujące sztukę, a zarazem przez nią stymulowane. Ważnym aspektem tej części instalacji jest mozolny proces tworzenia tych ludzkich znaków, który sam w sobie symbolizuje powolny upływ czasu. W zamierzeniu kuratorskim obrazy Kusia wypełnić mają ściany dwóch aneksów bocznych pawilonu.

W środkowej części pawilonu zaplanowano ulokowanie instalacji rzeźbiarsko-nowomiedialnej autorstwa Ksawerego Kaliskiego, która miałyby stanowić aluzję do roli sztuki jako źródła inspiracji do różnego typu twórczych działań. Dolna część tej instalacji tworzyć ma swoiste naczynie do wypełnienia, symbolizując potencjał ludzki do tworzenia jego zawartości, którą mogłyby się stać: miłość, wiedza, doświadczenie, piękno, dobro etc. Górna część, skonstruowana z wiązek światła zaprogramowanych generatywnie, odnosić się ma do ciągłej łączności ludzi ze sztuką, niesłabnącego przepływu idei i znaczeń, pojawiających się migawkowo w formie wielojęzycznych napisów.

Ważnym przesłaniem w konstruowaniu koncepcji pokazu była chęć wykreowania przestrzeni umożliwiającej widzom oderwanie się od męczącej codzienności i spokojne oddanie się kontemplacji, która w ostateczności mogłaby zaowocować wzbogaceniem wielopokoleniowego dorobku ludzkości o nowe wartości, rozwiązujące problemy współczesnego świata

Marek Kuś, artysta od wielu lat posługujący się przestrzennymi i płaskimi wyobrażeniami postaci ludzkiej, które złożyły się na charakterystyczny dla niego, rozpoznawalny styl. Wielokrotnie wystawiał swoje prace na indywidualnych pokazach m.in. w Berlinie, Paryżu, Tokio, Ostrawie, Brukseli.

Ostatnia retrospektywna wystawa zorganizowana była w 2024 roku w Galerii Szyb Wilson w Katowicach.

Ksawery Kaliski, artysta wizualny, twórca rzeźb i instalacji nowomiedialnych wyspecjalizowany w zakresie sztuki interaktywnej, generatywnej oraz różnego typu strategii autorskiej. Jego prace były pokazywane m.in. Wien Modern w Wiedniu, Experimental Music Festival w Miami, Transmediale w Berlinie, w Pawilonie Polskim na Międzynarodowym Biennale Grafiki w Ljubljanie, Ars Electronica w Linz, WRO Biennale Mediów, CSW Toruń, Beijing 1+1 Art Centre w Pekinie.

Transcending the Present

CONCEPT

The concept for the exhibition presented in the Polish Pavilion during the 61st Venice Biennale originated from an interview with Koyo Kouoh (1967-2025), who was preparing to organize the event: *“Art is a space – a slow one, what’s more – of the mind. The idea of slowness, of longevity, does not correspond to the rapid and knee-jerk reactions that current events often impose. I am very attached to this slowness, to the idea that we can take the time to reflect in depth. And I do think it’s appropriate to return to this foundation.”*

The project **Transcending the Present** aims to explore this quote on multiple levels. Its title suggests moving beyond the narrow focus on the present moment and expanding temporal horizons through the contemplation of art. This objective will be achieved through a *site-specific* new media installation, consisting of two interconnected parts. The matrix of longevity and the vehicle for the idea of civilizational continuity are allegorical representations of the human figure in space, created by the contemporary Polish artist Marek Kuś, over 30 years using a graphite pencil in his work. This concise symbol, when multiplied, signifies the collective effort of countless human generations contributing to a continuous process of creation (*creatio continua*), resulting in knowledge, material culture, metaphysical concepts, and philosophical ideas – inspiring art and being inspired by it simultaneously. A significant aspect of this installation is the meticulous process of creating these human figures, symbolizing the gradual passage of time. The curatorial vision is for Kuś’s paintings to adorn the walls of the pavilion’s two side annexes.

The central part of the pavilion is designated to showcase a sculptural and new media installation by Ksawery Kaliski, highlighting the role of art as a source of inspiration for various creative pursuits. The lower portion of the installation will represent

a vessel waiting to be filled, symbolizing human potential to create content such as love, knowledge, experience, beauty, goodness, etc. The upper section, constructed from generatively programmed light beams, will symbolize the constant connection between people and art, the continuous flow of ideas and meanings captured in multilingual inscriptions.

A key message in developing the show's concept was the desire to create a space that would allow viewers to escape the tediousness of everyday life and engage in peaceful contemplation. This could ultimately enrich the multigenerational legacy of humanity with new values that address the problems of the modern world.

Marek Kuś is an artist who has developed a distinctive and recognizable style through his long exploration of spacial and flat representations of the human figure. He has exhibited his work in numerous solo shows in cities such as Berlin, Paris, Tokyo, Ostrava and Brussels. His most recent retrospective exhibition was held in 2024 at the Szyb Wilson Gallery in Katowice.

Ksawery Kaliski is a visual artist who creates sculptures and new media installations, specializing in interactive and generative art, as well as various authorial strategies. His work has been exhibited at prestigious venues such as Wien Modern in Vienna, the Experimental Music Festival in Miami, Transmediale in Berlin, the Polish Pavilion at the International Graphic Arts Biennale in Ljubljana, Ars Electronica in Linz, the WRO Media Biennale, CSW Toruń, and the Beijing 1+1 Art Centre in Beijing.